

Δελτίο Τύπου

4 Ιουλίου 2023

Έκδοση Δελτίου Παρατηρητηρίου Μεταρρυθμίσεων ΚΕΠΕ

No 2/2023

Μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας

Το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) δημοσιεύει σήμερα το δεύτερο τεύχος του Δελτίου του Παρατηρητηρίου Μεταρρυθμίσεων ΚΕΠΕ. Το Παρατηρητήριο συστήθηκε με αντικείμενο την παρακολούθηση των εξελίξεων σε βασικούς τομείς και πυλώνες της μεταρρυθμιστικής πολιτικής, όπως αυτοί προσδιορίζονται με βάση τα εκάστοτε προγράμματα μεταρρυθμίσεων της χώρας. Ως μέρος του έργου του, το Παρατηρητήριο δημοσιεύει ανά διαστήματα πληροφοριακό Δελτίο, το οποίο στοχεύει να συμβάλλει στην ενημέρωση της κοινής γνώμης γύρω από την πορεία καίριων διαστάσεων του μεταρρυθμιστικού έργου.

Το παρόν δεύτερο τεύχος του Δελτίου εστιάζει στο πολυδιάστατο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα που αφορά την αγορά εργασίας στην Ελλάδα.

Η εικόνα της αγοράς εργασίας βελτιώνεται συστηματικά στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, παρά τις πρόσκαιρες αναταράξεις που προκάλεσε η πανδημία. Στην κατεύθυνση αυτή έχει συμβάλει η υλοποίηση παρεμβάσεων που άλλοτε στηρίζουν και άλλοτε διευκολύνουν την ανοδική τάση που παρουσιάζει η αγορά εργασίας λόγω των θετικών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης. Ωστόσο, τα ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας και απασχόλησης στη χώρα μας παραμένουν χαμηλότερα από τις περισσότερες χώρες μέλη της ΕΕ27 και η ανεργία εξακολουθεί να κινείται σε υψηλά επίπεδα. Μάλιστα, οι αποκλίσεις από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο είναι εντονότερες για συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, όπως οι γυναίκες, οι νέοι και οι αλλοδαποί. Αυτό σημαίνει ότι οι παρεμβάσεις στο πεδίο της απασχόλησης και οι συνεπαγόμενες μεταρρυθμίσεις έχουν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στην πορεία σύγκλισης προς τα ευρωπαϊκά δεδομένα στην αγορά εργασίας.

Το ευρύτερο πλαίσιο μεταρρυθμίσεων για την ελληνική οικονομία ορίζεται από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ) και, σε ετήσια βάση, από το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (National Reform Programme), ενώ το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης διαμορφώνει κάθε χρόνο εξειδικευμένο σχέδιο δράσης και παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας. Ένας από τους τέσσερις βασικούς πυλώνες της στρατηγικής του ΕΣΑΑ αναφέρεται στην απασχόληση, τις δεξιότητες και την κοινωνική συνοχή, και προβλέπει μεταρρυθμίσεις στις ενεργητικές και παθητικές πολιτικές απασχόλησης, στα προγράμματα κατάρτισης και επανακατάρτισης με επίκεντρο τις ψηφιακές δεξιότητες, αλλά και στα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και μαθητείας. Επιπλέον, προβλέπει μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στην εκπαίδευση για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού αποτελέσματος και τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, καθώς και προγράμματα για την οικονομική ένταξη ευάλωτων ομάδων και την εξασφάλιση ισότιμων ευκαιριών. Επιπλέον, το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το έτος 2023 εξειδικεύει τις παρεμβάσεις, στοχεύοντας στην προώθηση της βραχυχρόνιας απασχόλησης ανέργων στον ιδιωτικό τομέα, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους και την απόκτηση νέων, εστιάζοντας σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως οι νέοι, οι γυναίκες, οι μακροχρόνια άνεργοι και οι εργαζόμενοι σε περιοχές με υψηλό ποσοστό ανεργίας.

Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις που αφορούν άμεσα την αγορά εργασίας μπορούν διακριθούν σε τέσσερις κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών στήριξης της απασχόλησης και των μηχανισμών ελέγχου της αγοράς. Οι μεταρρυθμίσεις αφορούν τη διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου διακυβέρνησης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης-ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ), την αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων, όπως η ΑΡΙΑΔΝΗ και ο ΑΤΛΑΣ, την αναβάθμιση και επέκταση του Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, κ.ά. Στην ίδια κατηγορία εντάσσονται ο εκσυγχρονισμός του συστήματος αναβάθμισης των υπαρχουσών και απόκτησης νέων δεξιοτήτων με τη διαμόρφωση νέου νομικού πλαισίου, την εφαρμογή Ατομικών Λογαριασμών Μάθησης και την ίδρυση του Εθνικού Συμβουλίου Προσόντων, όπως και τη λειτουργία μιας διαδικτυακής πλατφόρμας δεξιοτήτων με ελεύθερη πρόσβαση. Η βελτίωση των υπηρεσιών υποστήριξης και ελέγχου της αγοράς εργασίας υλοποιείται μέσω της εφαρμογής της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, του μετασχηματισμού του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας σε ανεξάρτητη αρχή, τη διαμόρφωση Εθνικής Στρατηγικής για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία, κ.ά.

Στη δεύτερη κατηγορία εντάσσονται δράσεις για τη στήριξη της απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας μέσω της μεταρρύθμισης των πολιτικών απασχόλησης, παθητικών και ενεργητικών. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης των παθητικών πολιτικών απασχόλησης εντάσσεται η αναθεώρηση της πολιτικής επιδομάτων για τους ανέργους γενικά και τους μακροχρόνια ανέργους ειδικά. Αντίστοιχα, η μεταρρύθμιση των ενεργητικών πολιτικών στοχεύει στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και στην απόκτηση νέων, στην αύξηση της συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό, περιλαμβανομένων των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, καθώς και στη σύσφιξη του δεσμού μεταξύ της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της αγοράς εργασίας. Μέσα επίτευξης των στόχων είναι, μεταξύ άλλων, ο εκσυγχρονισμός του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης της ΔΥΠΑ και του ΛΑΕΚ, η μεταρρύθμιση και ανάπτυξη του συστήματος μαθητείας της ΔΥΠΑ, η βελτίωση του ελέγχου ποιότητας των υπηρεσιών των παρόχων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ), τα προγράμματα κατάρτισης στις ψηφιακές δεξιότητες και η επιμόρφωση στελεχών στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Τέλος, συνεχίζονται και αναβαθμίζονται τα προγράμματα κατάρτισης ανέργων με έμφαση σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά (ηλικία, διάρκεια ανεργίας, προηγούμενη εργασία) και στόχο την απόκτηση ή αναβάθμιση συγκεκριμένων δεξιοτήτων (ψηφιακές, πράσινες) βάσει των αναγκών της αγοράς και συγκεκριμένων κλάδων, καθώς και οι επιχορηγήσεις επιχειρήσεων για την πρόσληψη ανέργων με έμφαση στην πράσινη οικονομία και τις γυναίκες.

Στην τρίτη κατηγορία δράσεων στόχος είναι η ενθάρρυνση της ένταξης στην αγορά εργασίας. Αυτό προϋποθέτει την ενίσχυση των κινήτρων προς τους οικονομικά μη ενεργούς να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, ειδικά των γυναικών, και την αποτελεσματικότερη στήριξη του οικονομικά μη ενεργού ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να αποφευχθεί η απαξίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Μέσα επίτευξης των στόχων αυτών είναι η υλοποίηση προγραμμάτων για τη φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας εντός μεγάλων επιχειρήσεων, το ειδικό πρόγραμμα φροντίδας βρεφών, καθώς και η ευαισθητοποίηση του προσωπικού ως προς τη διαφορετικότητα στους χώρους εργασίας (φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός, εθνική προέλευση, κ.ά.) και τα οφέλη που μπορεί αυτή να επιφέρει.

Η τέταρτη κατηγορία δράσεων αφορά την προστασία των απασχολούμενων. Στο πεδίο αυτό έχουν γίνει σημαντικά βήματα προόδου, όπως είναι η σταδιακή εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας, η πλήρης λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας, η υποστήριξη του επιχειρησιακού εκσυγχρονισμού του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ) και η ενίσχυση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων συμφιλιωτών και μεσολαβητών. Επιπλέον, η επιχορήγηση υφιστάμενων επιχειρήσεων που έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την πανδημία ή

δραστηριοποιούνται σε περιοχές που υπέστησαν μεγάλες φυσικές καταστροφές αποτελεί μια ακόμη δράση προστασίας της απασχόλησης.

Πέρα από τις παρεμβάσεις που αφορούν άμεσα την αγορά εργασίας, το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και δράσεις που την επηρεάζουν έμμεσα, βελτιώνοντας τις προοπτικές απασχόλησης των εργαζομένων. *Οι έμμεσες παρεμβάσεις στοχεύουν στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την προώθηση της Έρευνας και Τεχνολογίας.* Στο πρώτο πεδίο περιλαμβάνονται δράσεις για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και την εξάπλωση της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών, η αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και η διασύνδεσή της με την αγορά εργασίας, η ίδρυση και λειτουργία πρότυπων ΕΠΑΛ, η ψηφιοποίηση του ΕΟΠΠΕΠ, η αναβάθμιση του θεσμού της πρακτικής άσκησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η υλοποίηση βιομηχανικών διδακτορικών τίτλων, η συνεργασία με πανεπιστήμια του εξωτερικού, η προώθηση της καινοτομίας στα πανεπιστήμια, κ.ά. Στο πεδίο της κατάρτισης οι δράσεις αφορούν κατά κανόνα τη ΔΥΠΑ και την αναβάθμιση του συστήματος κατάρτισης, παράλληλα με την αποτελεσματικότερη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης δεξιοτήτων μέσω του Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Τέλος, στο πεδίο της Έρευνας και Τεχνολογίας διακρίνονται δύο κύριοι άξονες δράσεων. Ο πρώτος αφορά την ενδυνάμωση της σύνδεσης της έρευνας με τις επιχειρήσεις και ο δεύτερος την προώθηση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην Έρευνα και Τεχνολογία.

Πολλές από τις μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται έχουν ήδη υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε τροχιά υλοποίησης με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Αναλυτικότερη παρουσίαση της πορείας των μεταρρυθμίσεων μπορεί να βρει κανείς στο πλήρες κείμενο του Δελτίου, το οποίο είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

